

ning ved Landbohøjskolen. Det er altsaa for disses videre Udvikling i den Gjærning, som er dem anvist i Livet, at dette Beløb søges, søges efter en Indstilling fra Lællidsmændene, der er tiltraadt af Undervisningsraadet og Direktøren, og som ogsaa efter min Formening er bygget paa en forstandig og rigtig Betragtning. Jeg tilstaaar, at de Grunde, som den ærede Drdfører paa Høretallets Begne fremsførte herimod, forekom mig at være meget lidet oplysende. Han nævnte for det Første, at disse unge Studerende jo være der en Sommer. Ja, dersom det ærede Medlem blot vilde have set en lille Smule nærmere paa Skrivelsen, vilde han have set, at de vel ere der en Sommer, men vel at mærke en Sommer, hvori de ikke have noget ret Begreb om, hvad de skulde have Begreb om for at kunne have nogen Nytte af Forsøg i Forsøgsmarken. (Afbrydelse af Drdføreren). Det ærede Medlem maa tilgive mig, man skal have en vis Fond af Kundskaber for overhovedet med nogen Nytte at kunne være tilstede ved Forsøg af denne Bestaffenhed. Man kan ikke tage en Svilkensomhelst fra Gaden af og sige: Kom, saa skulle vi lære Dig en hel Del; nei, de Bedkommende maa kjende Theoriene for med blivende Virkning for dem at være i Stand til at drage Nytte af Forsøg i Forsøgsmarken. Den Anvisning, som den ærede Drdfører gav paa, hvorledes denne Undervisning kunde udværes, er altsaa ikke meget praktisk, og jeg tror, at det er en meget nyttig Undervisning for den vordende Landmand. Hvad dernæst angaar Bogholderiet, da saae det ærede Medlem ikke, hvorfor man ikke lige saa godt kunde undervise Eleverne i Handelsbogholderi. Af den simple Grund at det er en Landbohøjskole! Man vælger selvfølgelig der kun at gjøre dem bekendte med og give dem praktisk Døelse i et Landbrugsbogholderi, og dette, mine Herrer, er ikke blot nødvendigt for den enkelte Agerbruger, for at han overhovedet kan have nogen Oerfagt over sin Bedrift, men det er ogsaa i det Hele taget nødvendigt for et forstandigt, et, om jeg saa maa sige, intensiot Agerbrug, at Jordbrugeren er i Stand til at stille sine Forsøg op saaledes, at han kan se, hvad deraf resulterer. Jeg nævner ikke mindste Kvul om, at ogsaa dette er en nyttig Udvikelse af den Undervisning, der gives paa Landbohøjskolen. Det Ervedie er Noget, om hvis Henfigtsmæssighed der efter min Mening slet ikke kan være Spørgsmaal, det er nemlig en yderligere Anvisning og Veiledning i Agerbrug, i Behandlingen af Frugttræer og Frugtbusse saavel som i Dyrkningen af Rjøfkenurter. Ja, mine Herrer, det maa desværre siges, at, er der Noget, hvori de mindre Agerbrug staa tilbage, saa er det Høvekultur og navnlig Frugttrækultur; de Herrer ville kunne se store Strækninger af Landet, hvor der saa at sige ikke findes et eneste Frugttræ i Gaardene ved Bøndergaardene. Dersom dette altsaa

er et Middel, hvorved man er i Stand til at skabe en virkelig Interesse for denne Sag, saa siger jeg, at, selv om de 1,800 Rd. kun skulde bruges til dette, vare de vel anvendte. Men hvorledes man kan falde paa at ville henvise disse Elever, der isølge deres hele Forhold ere nødsagede til at begrændse deres Ophold ved Anstalten saa meget som mulig, til botanisk Have, det maa jeg tilstaa gaar over min Forstand. Hvad endelig Spørgsmaalet om Undervisningen i Nationaløkonomi angaar, da er der ikke Tale om Andet end at meddele Eleverne de første Principer for Forholdet mellem Kapital og Arbejde og disse andre rent præliminære Begyndelsesgrunde. Det har været mig noget tvivlsomt, det skal jeg ikke negte, om de Mennesker, der som Landbrugselever besøge Højskolen, overhovedet have en saadan Forberedelse, at dette Studium med nogen Nytte kan drives; men jeg erkjender, at der i alt Fald for enkelte af dem kan lægges en Grund, og ydes en Veiledning til en videre Uddannelse ved Selvstudium i denne Videnskab. At henvise disse til at sølje udviklede Studerende paa Universtitetet, forekommer mig at være ligesaa upraktisk som de øvrige Midler, den ærede Drdfører har foreslaet Thinget. Sdet altsaa dette Forslag er fremkommet fra praktiske Mænd og beregnet paa at udvikle den store Del af vor Landbostand til en større Dugtighed i den Gjærning, Livet anviser dem, kan jeg ikke Andet end for mit Bedkommende anbefale det til Vedtagelse, og jeg tror, at det ærede Thing vil vise Befolkningen en Tjeneste ved at vedtage det. — Noget ganske lignende gjælder om de to næste Forslag under Nr. 28 og Nr. 29. Jeg ser ikke, hvorfor de to Thing, som disse to Forslag omhandle, ikke meget godt kunne forliges, og det forekommer mig, at, naar et Selskab af private Mænd danner sig, som stiller sit Arbejde og sine egne Penge til Disposition i et Diemed, som utvivlsomt har en langt mere almindelig Interesse for Befolkningen end for disse Folk selv, saa er der allerede paa Forhaand Grund til at stille sig velvillig lige over for dem, og navnlig forekommer det mig, at man hidtildags hos os har taget en saadan Position lige over for andre private Bestræbelser for at fremme et Diemed, som, selv om man ikke vil mene, at det er et Statsdiemed, dog maa siges at ligge Folkets almindelige Interesser nær. Det lader sig slet ikke benegte, at det ogsaa er en Sag, som har nogen Betydning, om der kan staves Afsetning paa disse Husflidsprodukter. Men det er jo ikke den eneste Veie, ad hvilken dette Selskab vil virke. Naar den ærede Drdfører med en vis Kulde talte om Præmiesystemet, saa tillader jeg mig at tro, at, hvis han overhovedet kunde afstafte dette System blandt Menneskene, hvis han kunde overbevise Befolkningen om, at det er et daarlignende Middel, saa vilde han have Ret til at faste Brag paa det; men paa ethvert Punkt, hvor der hidtil har været